Digitized by the Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences

MTA
1826
K

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
A 468.
A 469/II.

6

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
~~A 468.~~
A 469/II.

ויהי בשמוע יהושפט את הדברים האלה ויירא מאד ויתן פניו לבקש ליהוה ויקרא צום על כל יהודה: ויקבצו יהודה לבקש מיהוה גם מכל ערי יהודה באו לבקש את יהוה: ויעמד יהושפט בקהל יהודה וירושלים בבית יהוה לפני החצר החדשה: ויאמר יהוה אלהי אבותינו הלא אתה אלהים בשמים ואתה מושל בכל ממלכות הגוים וביד גבורה וכח ואין עמך להתיצב: הלא אתה אלהינו הורשת את יושבי הארץ הזאת מלפני עמך ישראל ותתנה לזרע אברהם אהבך לעולם: וישבו בה ויבנו לך בה מקדש לשמך לאמר: אם תבוא עלינו רעה חרב שפט או דבר או רעב נעמדה לפני הבית הזה ובך כי שמך בבית הזה ונזעק אליך מצרתנו ותשמע ותושיע: ועתה הנה בני עמון ומואב והר שעיר אשר לא נתתה לישראל בבאם מארץ מצרים כי סרו מעליהם ולא השמידם: והנה הם גמלים עלינו לבא לגרשנו מירשתך אשר הורשתנו: אלהינו הלא תשפט בם כי אין בנו כח מול ההמון הרב הזה אשר בא עלינו ולא נדע מה נעשה כי עליך עינינו: ויהודה עמד לפני יהוה גם טפם נשיהם ובניהם: ויהי רוח יהוה בתוך הקהל על יחזיאל בן זכריהו בן בניה בן יעואל בן מתניה הלוי מן בני אסף: ויאמר הקשיבו כל יהודה וישבי ירושלים והמלך יהושפט כה אמר יהוה לכם אל תיראו ואל תחתו מפני ההמון הרב הזה כי לא לכם המלחמה כי אם לאלהים: מחר רדו עליהם הנה יעלו במעלה הציץ ומצאתם אותם בסוף הנחל נגד מדבר ירואל: לא לכם להלחם בזאת התיצבו עמדו וראו את ישועת יהוה עמכם יהודה וירושלים אל תיראו ואל תחתו מחר צאו לפניהם והיהוה עמכם: ויקד יהושפט אפים ויהודה וכל ישבי ירושלים נפלו לפני יהוה להשתחות ליהוה: ויקמו הלוים מן בני הקהתים ומן בני הקרחים לשבח ליהוה אלהי ישראל בקול גדול למעלה: וישכימו בבקר ויצאו במדבר תקוע ובצאתם עמד יהושפט ויאמר שמעוני יהודה וישבי ירושלים האמינו ביהוה אלהיכם והאמינו בנביאיו והצליחו: ויועץ העם ויעמד משוררים ליהוה ומהללים לתפארת קדש בצאת לפני החלוץ ואומרים הודו ליהוה כי לעולם חסדו: ובעת החלו ברנה ותהלה נתן יהוה מארבים על בני עמון מואב והר שעיר הבאים ליהודה ויגפו: ויעמדו בני עמון ומואב על יושבי הר שעיר להחרים ולהשמיד וכאשר כלו ליושבי שעיר עזרו איש ברעהו למשחית: ויהודה בא על המצפה למדבר ויפנו אל ההמון והנה פגרים נפלים ארצה ואין פליט: ויבא יהושפט ועמו לבז את שללם וימצאו בתוכם רכוש בהמות ומחמדים ויבזו להם שלל כבד עד אין משא ויהיו ימים לבזה כי רב הבז: ביום הרביעי נקהלו לעמק ברכה כי שם ברכו את יהוה על כן קראו שם עמק ברכה עד היום הזה: וישבו כל איש יהודה וירושלים ויהושפט בראשם לשוב לירושלים בשמחה כי שמחם יהוה משמח על אויביהם: ויבואו ירושלימה בנבלים וכנורות וחצוצרות אל בית יהוה: ותהי פחדת אלהים על כל ממלכות הארצות בשמעם כי נלחם יהוה עם אויבי ישראל: ותשקט ממלכת יהושפט ויניח לו אלהיו מסביב: ויהושפט מלך על יהודה בן שלשים וחמש שנה במלכו בירושלים ושם אמו עזובה בת שלחי: וילך בדרך אביו אסא ולא סר ממנה לעשות הישר בעיני יהוה: אך הבמות לא סרו עוד העם לא הכינו לבבם אל אלהי אבותיהם: ויתר דברי יהושפט הראשנים והאחרונים הנם כתובים על דברי יהוא בן חנני אשר הועלה על ספר מלכי ישראל: ואחרי כן התחבר יהושפט מלך יהודה עם אחזיהו מלך ישראל הוא עשה רשעה: ויחבר עמו לעשות אניות ללכת תרשישה ויעשו אניות בעציון גבר: ויתנבא אליעזר בן דודיהו מן מרשה על יהושפט לאמר יען התחברך עם אחזיהו פרץ יהוה את מעשיך וישברו האניות ולא יכלו ללכת תרשישה:

17

16

ראובן : אני לא יודע מה אתה רוצה ממני. אמרתי לך כבר שאני לא יודע כלום על הדבר הזה.

שמעון : אל תשקר לי. אני יודע שאתה יודע. אמרו לי את זה אנשים שראו אותך.

ראובן : אנשים יכולים לטעות. לא ראיתי כלום. הייתי בבית כל הלילה עם אשתי וילדיי.

שמעון : אשתך לא תעיד עבורך בבית דין. היא קרובת משפחה שלך. כל אחד יודע שקרובים מעידים זה עבור זה.

ראובן : אז מה אתה רוצה שאעשה? שאמציא סיפור? שאגיד משהו שלא היה?

שמעון : אני רוצה שתגיד את האמת. אני רוצה שתגיד מי שלח אותך ומה הוא הבטיח לך.

ראובן : הוא לא הבטיח לי כלום. הוא פשוט אמר לי שאם אני לא אעשה את זה, הוא יעשה לי משהו רע. לא יודע מה בדיוק. הוא אמר שיש לו דרכים לגרום לאנשים לצער בלי להשאיר עקבות. אני לא יודע אם זה נכון או לא, אבל הוא נשמע כאילו הוא יודע מה הוא עושה.

שמעון : ומה עשית כשהוא אמר לך את זה?

ראובן : פחדתי. לא ישנתי כמה לילות. חשבתי לברוח מהעיר, אבל אין לי לאן ללכת ואין לי כסף. אז החלטתי לעשות את מה שהוא ביקש, ואחר כך לנסות לשכוח.

שמעון : ומה הוא ביקש ממך בדיוק?

ראובן : הוא ביקש שאגיד לך שאתה לא צריך לחפש יותר. שהחקירה נגמרה. שאין טעם להמשיך. הוא אמר שאם אני אגיד את זה, הוא ישאיר אותי בשקט.

שמעון : ומה אתה חושב? שהוא ישאיר אותך בשקט אחרי שתגיד?

ראובן : לא. אני יודע שלא. אבל מה אני יכול לעשות? אני לא יכול להתמודד עם שניהם. אני לא יכול להילחם בשניהם. אני רק רוצה שזה ייגמר.

שמעון : אז תגיד לי את האמת. ואני אדאג שזה ייגמר.

ראובן : אתה לא יכול להבטיח את זה. אתה לא יודע מי הוא.

שמעון : אני יודע מספיק. תגיד לי את האמת.

ראובן : [נאנח] בסדר. אבל אל תגיד שאני סיפרתי לך. אני לא רוצה שיידעו שאני דיברתי.

שמעון : אני לא אגיד לאף אחד. אני מבטיח.

ראובן : [מסתכל סביב, כאילו מחפש מישהו שמקשיב] הוא... הוא לא אדם. אני לא יודע איך להסביר את זה אחרת. הוא לא אדם כמוך וכמוני. הוא... הוא משהו אחר. משהו שלא שייך לעולם הזה. אני לא יודע מאיפה הוא בא, אבל הוא לא בא מכאן. הוא בא ממקום אחר, ממקום שבו הכללים שונים, שבו אין חוקים כמו שיש לנו, שבו אין צדק כמו שאנחנו מכירים אותו.

שמעון : ראובן, אני לא יודע מה אתה מנסה לומר לי. אני צריך שתגיד לי בפשטות מי שלח אותך ומה הוא רוצה.

ראובן : אני אומר לך בפשטות! הוא לא אדם! הוא... הוא כמו רוח, כמו צל, כמו משהו שאי אפשר לראות אותו ישירות. הוא שולח אנשים אחרים לעשות את העבודה שלו, אנשים שלא יודעים שהם עובדים בשבילו, אנשים שחושבים שהם עושים את זה מרצונם החופשי. הוא... הוא מנהל את כל העניין הזה מרחוק, כמו שחמט, כמו משחק שבו הוא מזיז את הכלים ואנחנו לא רואים את היד שמזיזה אותם.

שמעון : [נאנח] ראובן, אני לא יודע אם אתה משוגע או שאתה מנסה לבלבל אותי. אבל אני לא אתן לך לברוח מזה. אתה תגיד לי את האמת, בין אם אתה רוצה ובין אם לא. אני לא אעזוב את זה עד שאדע מי שלח אותך ומה הוא רוצה.

ראובן : [מתייאש] בסדר. אני אגיד לך. אבל אל תגיד שאני לא הזהרתי אותך. אל תגיד שאני לא אמרתי לך שזה לא משחק שכדאי להיכנס אליו.

אמר: אני לא יודע מה אתה רוצה ממני. אני לא
מכיר את הבחור הזה ולא ראיתי אותו מעולם.
כשהוא נכנס לחנות שלי הוא אמר שהוא רוצה
לקנות משהו, אבל אחר כך הוא התחיל לשאול
אותי שאלות מוזרות על אנשים שאני לא מכיר
בכלל. אמרתי לו שאין לי זמן לדבר איתו
ושיצא מהחנות, אבל הוא לא זז ממקומו.
אחר כך הוא הוציא אקדח ואיים עלי שאם
לא אגיד לו מה הוא רוצה הוא יירה בי.
אני לא יודע מה הוא רצה ממני, אבל אני
מפחד שהוא יחזור.

שאל: מתי הוא נכנס לחנות?
ענה: בערך בשעה שתיים וחצי. אולי שלוש.
לא זוכר בדיוק.
שאל: כמה אנשים היו בחנות באותו זמן?
ענה: אני לא יודע. לא ספרתי. היו שם כמה
אנשים, אבל לא זוכר כמה בדיוק.
שאל: מה הבחור עשה כשנכנס?
ענה: הוא הסתכל סביב, ואז ניגש אלי ושאל
אם יש לי מצלמות בחנות. עניתי לו שיש,
והוא שאל איפה הן נמצאות. אמרתי לו שאני
לא יודע לו למה הוא צריך את זה, ואז הוא
הוציא אקדח ואיים עלי. אמר שאם לא אגיד
לו איפה המצלמות הוא יירה בי. אני לא
יודע מה הוא רצה, אבל אני מפחד שהוא
יחזור.

[illegible]

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ગુજરાતી ભાષા એ ભારતની રાજ્યભાષાઓમાંની એક ભાષા છે. તે મુખ્યત્વે ગુજરાત રાજ્યમાં બોલાય છે. ગુજરાતી ભાષા બોલનારાઓની સંખ્યા આશરે પાંચ કરોડ જેટલી છે. ગુજરાતી ભાષાનું સાહિત્ય ઘણું સમૃદ્ધ છે. નરસિંહ મહેતા, મીરાંબાઈ, દયારામ, પ્રેમાનંદ, અખો, શામળ, ન્હાનાલાલ, કલાપી, ઉમાશંકર જોશી, સુરેશ જોશી, રાજેન્દ્ર શાહ, નિરંજન ભગત, રઘુવીર ચૌધરી, સિતાંશુ યશશ્ચંદ્ર, હરીન્દ્ર દવે, રાવજી પટેલ, મણિલાલ હ. પટેલ, ચિનુ મોદી, અનિલ જોશી, મનોજ ખંડેરિયા, ભગવતીકુમાર શર્મા, લાભશંકર ઠાકર, સિતાંશુ યશશ્ચંદ્ર, હરીન્દ્ર દવે, રાજેન્દ્ર શુક્લ, રમેશ પારેખ, અદમ ટંકારવી, મનહર મોદી, ચંદ્રકાંત બક્ષી, ઇલા આરબ મહેતા, વર્ષા અડાલજા, વિનોદ અધ્વર્યુ, હરકિસન મહેતા, જયંત પાઠક, સુરેશ દલાલ

ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਰਾਜਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸੱਤ ਪੁੱਤਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕ ਧੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਨੱਖੀ ਰਾਣੀ ਸੀ। ਰਾਜਾ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਦੇ ਸੱਤ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਈਰਖਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੁੰਦਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਾਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸੱਤੇ ਭਰਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਗਏ ਅਤੇ ਸੁਨੱਖੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲੀ ਛੱਡ ਗਏ। ਉਹ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਬਾਗ਼ ਵਿਚ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਉਸ ਵੱਲ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਆਈ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਭਰਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।" ਸੁਨੱਖੀ ਰਾਣੀ ਡਰ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ: "ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?" ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਓ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਓ।" ਸੁਨੱਖੀ ਰਾਣੀ ਨੇ ਔਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਤ ਹੀ ਰਾਜ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਹ ਕਈ ਦਿਨ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਭਟਕਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਜੋ ਇਕ ਰਾਜੇ ਦਾ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਥੇ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜੇ ਨੇ ਸੁਨੱਖੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਸੁਨੱਖੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਬੜੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸੁਨੱਖੀ ਰਾਣੀ ਰਾਜੇ ਦੀ ਰਾਣੀ ਬਣ ਗਈ। ਉਹ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਸੱਤ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇਕ ਧੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਨ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਇਕ ਚੰਗੇ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੁਨੱਖੀ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਜੀਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਰਹੇ।

ומלכות בית דוד עד עולם כי עתה שלום לה' כי
עשה חסד עם דוד ועם שלמה עד עולם ויהי דבר ה'
אל שלמה לאמר בנך הוא אשר יבנה את הבית הזה
לשמי והכרתי את הכסא ממלכתו על ישראל עד
עולם ואתה אם תלך לפני כאשר הלך דוד אביך
בתם לבב וביושר לעשות ככל אשר צויתיך וחקי
ומשפטי תשמור ועשית כדברי אשר דברתי אל דוד
אביך לאמר לא יכרת לך איש מעל כסא ישראל
ואם שוב תשובון אתם ובניכם מאחרי ולא תשמרו
מצותי וחקותי אשר נתתי לפניכם והלכתם ועבדתם
אלהים אחרים והשתחויתם להם ונתשתי אתכם
מעל פני האדמה אשר נתתי להם ואת הבית הזה
אשר הקדשתי לשמי אשלח מעל פני והיה ישראל
לשנינה ולמשל בכל העמים והבית הזה יהיה עליון
כל עובר עליו ישם ושרק ואמרו על מה עשה ה'
ככה לארץ הזאת ולבית הזה ואמרו על אשר עזבו
את ה' אלהיהם אשר הוציא את אבותם מארץ
מצרים ויחזיקו באלהים אחרים וישתחוו להם
ויעבדום על כן הביא עליהם את כל הרעה הזאת
ויהי מקץ עשרים שנה אשר בנה שלמה את שני
הבתים את בית ה' ואת בית המלך ואת כל חפץ
שלמה אשר חשק לעשות ויתן שלמה לחירם את
הערים אשר נתן לו חירם ויבן אותם בני ישראל
וילך חירם מצר לראות את הערים אשר נתן לו
שלמה ולא ישרו בעיניו ויאמר מה הערים האלה
אשר נתתה לי אחי ויקרא להם ארץ כבול עד היום
הזה וישלח חירם אל המלך ששים ומאה ככר זהב
ויעל המס אשר העלה שלמה לבנות את בית ה'
ואת ביתו ואת מלוא ואת חומת ירושלים ואת חצור
ואת מגדו ואת גזר ואת בית חורון התחתון ואת
בעלת ואת תדמור במדבר בארץ וכל ערי המסכנות
אשר היו לשלמה ואת ערי הרכב ואת ערי הפרשים
ואת כל חשק שלמה אשר חשק לבנות בירושלים
ובלבנון ובכל ארץ ממשלתו כל העם הנותר מן
האמרי והחתי והפרזי והחוי והיבוסי אשר לא מבני
ישראל המה בניהם אשר נותרו אחריהם בארץ
אשר לא כלום בני ישראל ויעלם שלמה למס עבד
עד היום הזה ומבני ישראל לא נתן שלמה עבדים
למלאכתו כי המה אנשי מלחמה המה ועבדיו
ושריו ופקידיו ושריו על מרכבותיו ופרשיו אלה
שרי הנצבים אשר על המלאכה לשלמה חמש מאות
וחמשים הרדים בעם העשים במלאכה ויעל בת
פרעה מעיר דוד אל ביתה אשר בנה לה אז מלא
שלמה את המלוא ואת חומת ירושלים שלש פעמים
בשנה יעלה שלמה עולות ושלמים על המזבח אשר
בנה לה' וקטר אשר לפני ה' ויכל את הבית ומלכת
שלמה בנה בית לפרעה כמעשה האולם הזה ויעש
לבת פרעה אשר לקח שלמה מעיר דוד עד בואה
אליו ואז יעשה מלוא לקרבן אשר יעלה שלמה
בית ה' ועל מזבח אשר בנה לה' ועל הקטרת אשר
לפני ה' ויכל את הבית ומלכת שלמה בנה בית
לפרעה כמעשה האולם הזה ויעש

ויהי כאשר הגיעו אל הבית ויפתחו את הדלת ויכנסו פנימה
ויסגרו את הדלת מבפנים ויתישבו על הספסל ויתחילו לדבר
ביניהם בלחש כדי שלא ישמעו אחרים את דבריהם: אמר
אחד מהם אל חברו: הנה ראיתי היום את הבחור הזה
אשר הוא מתהלך בשוק ומחזיק בידו מקל ארוך ועבה
ומכה בו את כל אשר יפגוש בדרכו ואין איש יכול לעמוד
לפניו ולהשיב לו מלחמה כי כולם יראים ממנו ומפחדים
מפניו: ויען חברו ויאמר אליו: אם כן הוא הדבר אשר
ראיתי אותו גם אני היום ואשמע את קול המקל אשר
בידו כאשר יכה בו את הארץ ויהי כקול רעם גדול
ונורא: ויאמר אליו חברו: ומה שמו של האיש הזה
אשר הוא מכה בכל אשר יפגוש בדרכו? ויאמר אליו:
שמו הוא יוסף בן יעקב: ויאמר אליו חברו: ומדוע
יכה הוא בכל אשר יפגוש בדרכו? ויאמר אליו: כי
הוא שונא את כל אשר יפגוש בדרכו ואין איש יכול
לעמוד לפניו ולהשיב לו מלחמה כי כולם יראים ממנו
ומפחדים מפניו: ויאמר אליו חברו: ומדוע הוא שונא
את כל אשר יפגוש בדרכו? ויאמר אליו: כי הוא
שונא את כל אשר יפגוש בדרכו כי כולם שונאים
אותו ומבקשים לנקום את נקמתו ממנו: ויאמר אליו
חברו: ומדוע כולם שונאים אותו ומבקשים לנקום
את נקמתו ממנו? ויאמר אליו: כי הוא עשה רעה
גדולה לכל אחד ואחד מהם ולכן כולם שונאים אותו
ומבקשים לנקום את נקמתו ממנו: ויאמר אליו חברו:
ומה הרעה אשר עשה לכל אחד ואחד מהם? ויאמר
אליו: כי הוא לקח את כל אשר היה לכל אחד ואחד
מהם ולכן כולם שונאים אותו ומבקשים לנקום את
נקמתו ממנו: ויאמר אליו חברו: ומדוע לקח הוא את
כל אשר היה לכל אחד ואחד מהם? ויאמר אליו: כי
הוא רצה לקחת את כל אשר היה לכל אחד ואחד מהם
ולכן כולם שונאים אותו ומבקשים לנקום את נקמתו
ממנו: ויאמר אליו חברו: ומדוע רצה הוא לקחת את
כל אשר היה לכל אחד ואחד מהם? ויאמר אליו: כי
הוא רצה להיות לבדו בעולם ולכן כולם שונאים אותו
ומבקשים לנקום את נקמתו ממנו: ויאמר אליו חברו:
ומדוע רצה הוא להיות לבדו בעולם? ויאמר אליו:
כי הוא שנא את כל אשר יפגוש בדרכו ולכן כולם
שונאים אותו ומבקשים לנקום את נקמתו ממנו:

ויהי כאשר הגיעו אל הבית ויפתחו את הדלת ויכנסו פנימה
ויסגרו את הדלת מבפנים ויתישבו על הספסל ויתחילו לדבר
ביניהם בלחש כדי שלא ישמעו אחרים את דבריהם: אמר
אחד מהם אל חברו: הנה ראיתי היום את הבחור הזה
אשר הוא מתהלך בשוק ומחזיק בידו מקל ארוך ועבה
ומכה בו את כל אשר יפגוש בדרכו ואין איש יכול לעמוד
לפניו ולהשיב לו מלחמה כי כולם יראים ממנו ומפחדים
מפניו: ויען חברו ויאמר אליו: אם כן הוא הדבר אשר
ראיתי אותו גם אני היום ואשמע את קול המקל אשר
בידו כאשר יכה בו את הארץ ויהי כקול רעם גדול
ונורא: ויאמר אליו חברו: ומה שמו של האיש הזה
אשר הוא מכה בכל אשר יפגוש בדרכו? ויאמר אליו:
שמו הוא יוסף בן יעקב: ויאמר אליו חברו: ומדוע
יכה הוא בכל אשר יפגוש בדרכו? ויאמר אליו: כי
הוא שונא את כל אשר יפגוש בדרכו ואין איש יכול
לעמוד לפניו ולהשיב לו מלחמה כי כולם יראים ממנו
ומפחדים מפניו: ויאמר אליו חברו: ומדוע הוא שונא
את כל אשר יפגוש בדרכו? ויאמר אליו: כי הוא
שונא את כל אשר יפגוש בדרכו כי כולם שונאים
אותו ומבקשים לנקום את נקמתו ממנו: ויאמר אליו
חברו: ומדוע כולם שונאים אותו ומבקשים לנקום
את נקמתו ממנו? ויאמר אליו: כי הוא עשה רעה
גדולה לכל אחד ואחד מהם ולכן כולם שונאים אותו
ומבקשים לנקום את נקמתו ממנו: ויאמר אליו חברו:
ומה הרעה אשר עשה לכל אחד ואחד מהם? ויאמר
אליו: כי הוא לקח את כל אשר היה לכל אחד ואחד מהם
ולכן כולם שונאים אותו ומבקשים לנקום את
נקמתו ממנו: ויאמר אליו חברו: ומדוע לקח הוא את
כל אשר היה לכל אחד ואחד מהם? ויאמר אליו: כי
הוא רצה לקחת את כל אשר היה לכל אחד ואחד מהם
ולכן כולם שונאים אותו ומבקשים לנקום את נקמתו
ממנו: ויאמר אליו חברו: ומדוע רצה הוא לקחת את
כל אשר היה לכל אחד ואחד מהם? ויאמר אליו:
כי הוא רצה להיות לבדו בעולם ולכן כולם
שונאים אותו ומבקשים לנקום את נקמתו ממנו:

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ולא יכול לעמוד בפני אחיו מפני הבושה שהיה מתבייש מהם
שהרי מכרוהו והוא נמכר :
ובשעה שהיה רואה אותם שהיו עומדים בצער ובעבודה קשה
היה מתאונן ובוכה : ויהי כאשר גדל משה ויצא אל אחיו
וירא בסבלותם ויאמר הרי אחיו בצרה גדולה ואני יושב
בהיכלו של פרעה ואוכל ושותה ומשמש לפניו ואחיו
עובדים בעבודה קשה ומרה כך היה משה מתאונן ובוכה
על אחיו ועל צרתם ועל עבודתם הקשה ומרה שהיו
עובדים בה : ויהי בימים ההם ויג

ואמר לו אם אתה מבקש לעשות רצונו של מקום
בוא ועשה כרצונו של מקום כדי שיעשה גשמים
בעתם ותתברך פרנסתך ואם לאו הרי אתה עושה
רצונו של מקום בעל כרחך שכן מצינו בדור המבול
שלא רצו לעשות רצונו של מקום ולא עשה גשמים
בעתם ונמצאו מים מבחוץ ומבפנים שנאמר ויפתחו
ארובות השמים ויהי הגשם וגו' ובדור הפלגה
שרצו לעשות רצונו של מקום ועשה גשמים בעתם
שנאמר ירד ה' לראות את העיר ואת המגדל
ואין ירידה אלא לשון גשמים שנאמר ירד כמטר
על גז ואין ראיה אלא לשון גשמים שנאמר
ירד כגשמים על גז גזה ואין גזה אלא לשון
גשמים שנאמר גזי גשמים הניף אדני

ומה ראה לומר כאן ירד ה' לראות את העיר
ואת המגדל אלא מלמד שהיה הקב"ה מתיירא
מהם שמא יעלו למעלה ויעשו מלחמה עמו
אמר רבי יוחנן כל מי שיש בו גסות הרוח
הקב"ה מתיירא ממנו ואומר שמא יבוא זה
ויעשה מלחמה עמי ואין גסות הרוח ראויה
אלא לו שנאמר מלך גאות הם כל בני שחץ
הם ואין שחץ אלא לשון גסות הרוח שנאמר
ואל תדבר גבהה גבהה יצא עתק מפיכם
ואין עתק אלא לשון גסות הרוח שנאמר
ויעתק כמו אגלה ואין אגלה אלא לשון
גסות הרוח שנאמר אגלה ערפלה

ואין ערפלה אלא לשון גסות הרוח שנאמר
ערפלה ערפלה ואין ערפלה אלא לשון
גסות הרוח שנאמר ערפלה ערפלה
ואין ערפלה אלא לשון גסות הרוח
שנאמר ערפלה ערפלה ואין ערפלה
אלא לשון גסות הרוח שנאמר
ערפלה ערפלה ואין ערפלה
אלא לשון גסות הרוח
שנאמר ערפלה ערפלה
ואין ערפלה אלא
לשון גסות
הרוח

ויאמר אליו אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני׃ ויאמר אברהם אל אלהים יראה לו השה לעלה בני ויאמר אברהם אל אלהים יראה לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדו׃ ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח ויערך את העצים ויעקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח ממעל לעצים׃ וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו׃ ויקרא אליו מלאך יהוה מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני׃ ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני׃ וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו׃ ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה׃ ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים׃ ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך׃ כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו׃ והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקלי׃ וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע׃

ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך׃ את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם׃ ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל׃ ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם׃ ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה׃

ותהי שרה מאת שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה׃ ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה׃ ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר׃ גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני׃ ויענו בני חת את אברהם לאמר לו׃ שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקברו מתך׃ ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת׃ וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר׃ ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר׃ ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר׃ לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך׃ וישתחו אברהם לפני עם הארץ׃ וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה׃ ויען עפרון את אברהם לאמר לו׃ אדני שמע אלי ארץ ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר׃ וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאת שקל כסף עבר לסחר׃ ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבלתו סביב׃ לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו׃ ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען׃ ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת׃

ואברהם זקן בא בימים ויהוה ברך את אברהם בכל׃ ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי׃ ואשבעך ביהוה אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו׃ כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק׃ ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם׃ ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה׃ יהוה אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם׃ ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשיב שמה׃ וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה׃ ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך אל ארם נהרים אל עיר נחור׃ ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבות׃ ויאמר יהוה אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם אדני אברהם׃ הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאות לשאב מים׃ והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני׃ והוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה׃ והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל׃ וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך׃ ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו׃ ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות׃ והשקהו ותמהר ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו׃ והאיש משלים לה מחרישה להכיר הצלח יהוה דרכו אם לא׃ ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם׃ ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללון׃ ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור׃ ותאמר אליו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון׃ ויקד האיש וישתחו ליהוה׃ ויאמר ברוך יהוה אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני יהוה בית אחי אדני׃ ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה׃ ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין׃ והיה כראות את הנזם ואת הצמידים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבקה אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין׃ ויאמר בא ברוך יהוה למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים׃ ויבא האיש הבית ויפתח החמרים וייתן תבן ומספוא לחמרים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו׃ וישם לפניו לאכל ויאמר לא אוכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר׃ ויאמר עבד אברהם אנכי׃ ויהוה ברך את אדני מאד ויגדל וייתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים׃ ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו׃ ויגדל אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו׃ אם לא אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני׃ ויאמר אל אדני אולי לא תלך האשה אחרי׃ ויאמר אלי יהוה אשר התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי׃ אז תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית נקי מאלתי׃ ואבוא היום על העין ואומרה יהוה אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה׃ הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני נא מעט מים מכדך׃ ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר הכיח יהוה לבן אדוני׃ אני טרם אכלה לדבר על לבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא׃ ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם גמליך אשקה׃ ואשתה וגם הגמלים השקתה ואשאל את הנערה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה׃ ואקד ואשתחו ליהוה ואברך את יהוה אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אח אדני לבנו׃ ועתה אם יש אתכם עשים חסד ואמת הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל׃ ויען לבן ובתואל ויאמרו מיהוה יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב׃ הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשת בן אדוניך כאשר דבר יהוה׃ ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה ליהוה׃ ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה׃ ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר עמו וילינו ויקמו בבקר ויאמר שלחני לאדני׃ ותאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך׃ ויאמר אלהם אל תאחרו אתי ויהוה הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני׃ ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה׃ ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך׃ וישלחו את רבקה אחתם ואת מנקתה ואת עבד אברהם ואנשיו׃ ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו׃ ותקם רבקה ונערתיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך׃ ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב׃ ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים׃ ורבקה נשא את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל׃ ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס׃ ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה׃ ויבא יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויתנחם יצחק אחרי אמו׃

ואברהם לקח אשה ושמה קטורה׃ ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח׃ ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורים ולטושים ולאמים׃ ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה׃ ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק׃ ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם׃ ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה ומאת שנה וחמש שנים׃ ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו׃ ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה אל שדה עפרון בן צחר החתי אשר על פני ממרא׃ השדה אשר קנה אברהם מאת בני חת שם קבר אברהם ושרה אשתו׃ ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי׃

ואלה תולדת ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם׃ ואלה שמות בני ישמעאל בשמותם לתולדתם בכור ישמעאל נבית ואחר קדר ואדבאל ומבשם׃ ומשמע ודומה ומשא׃ חדד ותימא יטור נפיש וקדמה׃ אלה בני ישמעאל ואלה שמותם בחצריהם ובטירתם שנים עשר נשיאם לאמתם׃ ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה ומאת שנה ושבע שנים ויגוע ויאסף אל עמיו׃ וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בבאך אשורה נגד כל אחיו נפל׃ ואלה בני יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק׃ ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה׃ ויעתר יצחק ליהוה לנכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו יהוה ותהר רבקה אשתו׃ ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את יהוה׃ ויאמר יהוה לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר׃ וימלאו ימיה ללדת והנה תומם בבטנה׃ ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו׃ ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם׃ ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים׃ ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב׃ ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף׃ ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום׃ ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי׃ ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה׃ ויאמר יעקב השבעה לי כיום את לו וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב׃ ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה׃

ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה׃ וירא אליו יהוה ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך׃ גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל ואקים את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך׃ והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גוי הארץ׃ עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורתי׃ וישב יצחק בגרר׃ וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחתי הוא כי ירא לאמר אשתי פן יהרגוני אנשי המקום על רבקה כי טובת מראה הוא׃ ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו׃ ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך הוא ואיך אמרת אחתי הוא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה׃ ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשמה׃ ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת׃ ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו יהוה׃ ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד׃ ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אתו פלשתים׃ ואת כל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר׃ ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד׃ וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם׃ וישב יצחק ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו׃ ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים׃ ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו׃ ויחפרו באר אחרת וירבו גם עליה ויקרא שמה שטנה׃ ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה הרחיב יהוה לנו והפרינו בארץ׃ ויעל משם באר שבע׃ וירא אליו יהוה בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי׃ ויבן שם מזבח ויקרא בשם יהוה ויט שם אהלה ויכרו שם עבדי יצחק באר׃ ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופיכל שר צבאו׃ ויאמר אלהם יצחק מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחו מאתכם׃ ויאמרו ראו ראינו כי היה יהוה עמך ונאמר תהי נא אלה בינינו בינך ונכרתה ברית עמך׃ אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגעוך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך יהוה׃ ויעש להם משתה ויאכלו וישתו׃ וישכמו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום׃ ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים׃ ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה׃ ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי׃ ותהיין מרת רוח ליצחק וליעקב׃

ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני׃ ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי׃ ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד׃ ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי ואברכך נפשי בטרם אמות׃ ורבקה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא׃ ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר׃ הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני יהוה לפני מותי׃ ועתה בני שמע בקלי לאשר אנכי מצוה אותך׃ לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב׃ והבאת לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו׃ ותאמר יעקב אל רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק׃ אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה׃ ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אך שמע בקולי ולך קח לי׃ וילך ויקח ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו׃ ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמודת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן׃ ואת ערת גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צוארו׃ ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה׃ ויבא אל אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני׃ ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום נא שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך׃ ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה יהוה אלהיך לפני׃ ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא׃ ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו׃ ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו שערת כי ברכהו׃ ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני׃ ויאמר הגישה לי ואכלה מצד בני בעבור תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת׃ ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני׃ ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו יהוה׃ ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירש׃ יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוה גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארריך ארור ומברכיך ברוך׃ ויהי ככלות יצחק לברך את יעקב ויעקב יצא יצא מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו׃ ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי ויאכל מצד בנו בעבור תברכני נפשך׃ ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו׃ ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה׃ כשמע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי׃ ויאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך׃ ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלת ברכה לי׃ ויען יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתיהו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש סמכתיהו ולך מה אעשה בני׃ ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי ישא עשו קולו ויבך׃ ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל׃ ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך׃ ויעטם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי׃ ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך׃ ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה׃ וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך׃ עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם שניכם יום אחד׃ ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים׃ ויצו יצחק את יעקב ויברכהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען׃ קום לך פדנה ארם בית בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך׃ ואל שדי יברך אתך ויפרך והרבך ויהי לקהל עמים׃ ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם׃ ויעקב שלח וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו׃ ועשו ראה כי ברך יצחק את יעקב ושלח אתו פדנה ארם לקחת לו משם אשה במברכו אתו ויצו עליו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען׃ וישמע יעקב אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם׃ וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו׃ וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נבית על נשיו לו לאשה׃ ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה׃ ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא׃ ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו׃ והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך׃ והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך׃ והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך׃ ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי׃ ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים׃ וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן אשר שם מראשתיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה׃ ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשונה׃ וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש׃ ושבתי בשלום אל בית אבי והיה יהוה לי לאלהים׃ והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך׃

ויישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם׃ ויראה והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדולה על פי הבאר׃ ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה׃ ויאמר אלהם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו׃ ויאמר אלהם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו׃ ויאמר אלהם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן׃ ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו׃ ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן׃ עודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה היא׃ ויהי כראות יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו׃ וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך׃ ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא וירץ ותגד לאביה׃ ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחתו וירץ לקראתו וחבק לו וישק לו ויבא לו אל ביתו ויספר ללבן את כל הדברים האלה׃ ויאמר לבן אליו אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים׃ ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה משכרתך׃ ולבן היו שתי בנות שם הגדלה לאה ושם הקטנה רחל׃ ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה׃ ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה׃ ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי׃ ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה׃ ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה׃ ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה׃ והיה בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא אליה׃ ויתן לבן לה את זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה׃ והיה בבקר והנה היא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני׃ ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה׃ מלא שבע זאת ונתנה לך גם את האחרת בעבדה אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות׃ ויעש יעקב כן וימלא שבע זאת ויתן לו את רחל בתו לו לאשה׃ ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה׃ ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות׃ ויהוה ראה כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה׃ ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה יהוה בעניי כי עתה אהבני אישי׃ ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע יהוה כי שנואה אנכי ויתן לי גם את זה ותקרא שמו שמעון׃ ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא שמו לוי׃ ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את יהוה על כן קראה שמו יהודה ותעמד מלדת׃ ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי׃ ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן׃ ותאמר הנה אמתי בלהה בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אני ממנה׃ ותתן לו את בלהה שפחתה אשה ויבא אליה יעקב׃ ותהר בלהה ותלד ליעקב בן׃ ותאמר רחל דנני אלהים וגם שמע בקולי ויתן לי בן על כן קראה שמו דן׃ ותהר עוד בלהה שפחת רחל ותלד בן שני ליעקב׃ ותאמר רחל נפתולי אלהים נפתלתי עם אחותי גם יכלתי ותקרא שמו נפתלי׃ ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן את זלפה שפחת לאה ליעקב לאשה׃ ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן׃ ותאמר לאה בגד ותקרא שמו גד׃ ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב׃ ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות ותקרא שמו אשר׃ וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה ויבא אתם אל לאה אמו ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בנך׃ ותאמר לה המעט קחתי את אישי ולקחת גם את דודאי בני ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך׃ ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך בדודאי בני וישכב עמה בלילה ההוא׃ וישמע אלהים אל לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי׃ ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר׃ ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב׃ ותאמר לאה זבדני אלהים אתי זבד טוב הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה בנים ותקרא שמו זבולן׃ ואחרי כן ילדה בת ותקרא שמה דינה׃ ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה׃ ותהר ותלד בן ותאמר אסף אלהים את חרפתי׃ ותקרא שמו יוסף לאמר יסף יהוה לי בן אחר׃

ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה למקומי ולארצי׃ תנה את נשי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתיך׃ ויאמר אליו לבן אם נא מצאתי חן בעיניך נחשתי וברכני יהוה בגללך׃ נקבה שכרך עלי ואתנה׃ ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה מקנך אתי׃ כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך יהוה אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי׃ ויאמר מה אתן לך ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה אם תעשה לי הדבר הזה אשוב ארעה צאנך אשמר׃ אעבר בכל צאנך היום הסר משם כל שה נקד ועקד וכל שה טלה בדים ועקד בכשבים וטלה בעזים והיה שכרי׃ וענתה בי צדקתי ביום מחר כי תבוא על שכרי לפניך כל אשר אינני נקד ועקד בעזים וטלה בכשבים גנוב הוא אתי׃ ויאמר לבן הן לו יהי כדברך׃ ויסר ביום ההוא את התישים העקדים והנקדים ואת כל העזים הנקדות והעקדות כל אשר לבן בו וכל טלה בדים ויתן ביד בניו׃ וישם דרך שלשת ימים בינו ובין יעקב ויעקב רעה את צאן לבן הנותרות׃ ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון ויפצל בהן פצלות לבנות מחשף הלבן אשר על המקלות׃ ויצג את המקלות אשר פצל בשקתות במרבדים בבתי המים אשר תבאן הצאן לנכח הצאן ובאנה לחת׃ ויחמנה הצאן אל המקלות ותלדנה הצאן עקדים נקדים וטלאים׃ והכבשים הפריד יעקב וייתן פני הצאן אל עקד וכל חום בצאן לבן ושת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן׃ והיה בכל יחם הצאן המקשות ושת יעקב את המקלות לעיני הצאן ברהטים לחם במקלות׃ ובהעטף הצאן ושת לא יתן ותהי העטפים ללבן והמקשים ליעקב׃ ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים׃ וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה׃ וירא יעקב את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום׃ ויאמר יהוה אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך׃ וישלח יעקב ויקרא לרחל ולאה השדה אל צאנו׃ ויאמר להן אני רואה את פני אביכן כי איננו עמדי כתמול שלשום ואלהי אבי היה עמדי׃ ואתנה יודעות כי בכל כחי עבדתי את אביכן׃ ואביכן התל בי והחליף את משכרתי עשרת מנים ולא נתנו אל

//ומה שאמרת שהוא מעיד שהיה בשעת מעשה שהיה בן שבע שנים ויותר
ואינו יודע אם היה בן שבע שנים ויותר או פחות מבן שבע שנים

ומה שאמרת שהיה לו לומר בלשון יחיד ולא בלשון רבים, כבר נתבאר שהוא לשון יחיד ורבים, כמו שאמרו בכל מקום: הלך לו אדם אחד ומצא שלשה אנשים, ואמרו לו: שלום לכם, ולא אמרו לו שלום לך. וכן אמרו: הלך לו אדם אחד ומצא שלשה אנשים, ואמרו לו: שלום לך, ולא אמרו לו שלום לכם. וכן אמרו

MTA KÖNYVTÁR

ومن يكن ذا فضل فليتفضل على أهل الفضل بما تحت يديه من الفضل، ولا يبخل بما عنده على أهل الفضل، فيقال له: متفضل، ويقال للذي يبخل بما عنده: بخيل، ولا يقال له: متفضل.

وقد يكون الرجل عالماً بالشيء، ولا يكون عالماً بكل شيء، ولا يكون عالماً بكل العلم، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه غيره، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله غيره، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه هو، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله هو، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الناس، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الناس، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الله، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الله، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الملائكة، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الملائكة، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الأنبياء، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الأنبياء، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الأولياء، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الأولياء، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الصالحون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الصالحون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه المؤمنون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله المؤمنون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه المسلمون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله المسلمون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الكافرون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الكافرون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه المشركون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله المشركون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه المنافقون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله المنافقون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الفاسقون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الفاسقون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الظالمون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الظالمون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه المعتدون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله المعتدون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه المجرمون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله المجرمون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الخاسرون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الخاسرون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الهالكون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الهالكون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الضالون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الضالون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه المغضوب عليهم، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله المغضوب عليهم، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين أنعمت عليهم، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين أنعمت عليهم، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين اهتدوا، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين اهتدوا، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين آمنوا، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين آمنوا، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين عملوا الصالحات، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين عملوا الصالحات، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين صبروا، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين صبروا، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين شكروا، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين شكروا، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين ذكروا الله كثيراً، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين ذكروا الله كثيراً، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين خافوا الله حق خيفته، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين خافوا الله حق خيفته، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين رجوا الله رجاء حسناً، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين رجوا الله رجاء حسناً، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين أحبوا الله حباً شديداً، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين أحبوا الله حباً شديداً، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين توكلوا على الله حق توكله، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين توكلوا على الله حق توكله، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين أنابوا إلى ربهم، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين أنابوا إلى ربهم، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين أخبتوا إلى ربهم، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين أخبتوا إلى ربهم، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين خشعت قلوبهم لذكر الله، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين خشعت قلوبهم لذكر الله، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين وجلت قلوبهم إذا ذكر الله، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين وجلت قلوبهم إذا ذكر الله، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين إذا تليت عليهم آياته زادتهم إيماناً، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين إذا تليت عليهم آياته زادتهم إيماناً، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين على ربهم يتوكلون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين على ربهم يتوكلون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين يقيمون الصلاة ومما رزقناهم ينفقون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين يقيمون الصلاة ومما رزقناهم ينفقون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين إذا أصابهم البغي هم ينتصرون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين إذا أصابهم البغي هم ينتصرون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين يجتنبون كبائر الإثم والفواحش وإذا ما غضبوا هم يغفرون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين يجتنبون كبائر الإثم والفواحش وإذا ما غضبوا هم يغفرون، ولا يكون عالماً بكل ما يعلمه الذين استجابوا لربهم وأقاموا الصلاة وأمرهم شورى بينهم ومما رزقناهم ينفقون، ولا يكون عالماً بكل ما يجهله الذين استجابوا لربهم وأقاموا الصلاة وأمرهم شورى بينهم

ואמר לו אם אתה מבקש לעשות לי טובה
אל תשב בבית הזה אלא לך ושב לביתך
ואל תגלה שאני חי שמא יבקשו אנשי
המלך להרגני ואני אעשה תשובה ואחזור
לעירי ואמר לו אליהו ברוך אתה ה' שלא
הכלמתני ולא הכלמת את עצמך ולא
הכלמת את בני עירך שהם מאמינים
שאני מת ואמר לו אליהו לך לשלום
ואל תירא ולא יבקשו אנשי המלך להרגך
ואמר לו אליהו לך לשלום ואל תירא
ולא יבקשו אנשי המלך להרגך ואמר
לו אליהו לך לשלום ואל תירא ולא
יבקשו אנשי המלך להרגך ואמר לו
אליהו לך לשלום ואל תירא ולא יבקשו
אנשי המלך להרגך ואמר לו אליהו
לך לשלום ואל תירא ולא יבקשו אנשי
המלך להרגך ואמר לו אליהו לך

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

M. TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

M.T. AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

Unico adrezzo in Latino

Domino Mattatea Levi Rabbinus
supremo Judaeorum

alexandriae Pedemon

alexandriae
Pedemontii

adrezzo per Amsterdam

Monsieur Abram Fernandes

[illegible]

[illegible] ozevedo

Piacenza
Sig.r Francesco Bajsbrocchi

per Milano per Viena a Presburg in ongheria

per Francfort sur le main in Germania

per Lion per Strasburg a Francfort sur le main in Germania

per Milano per Viena a Praga in Boemia

per Milano per Viena a Buda in ongheria

per Milano per Viena a Brade in Polonia

per Milano per Viena a Varsavia in Polonia

per Milano per Viena a Cracovia in Polonia

per Milano per Viena a Lemberg in Polonia

241

Declinazione del ...

5 – 10 –
5 – 10 –
10 – 20 –
20 – 40
19 35
1 05
20, 40

18 – 00
5 – 35
12,65

258

milano
per
viena a Presburg in Ungheria

...in
...mania

...mania

240

per
viena a Lemberg in Polonia

242

Il sottoscritto dichiara avere veramente osservato che il di lui figlio Raffaele si occupò ad eseguire i lavori e ad apprendere la lezione della Scuola

Alessa li 24. Agosto 1855.

Levi de Reali M.M.

243

498 · 15 · 8
357 · 17 · 9
140 · 17 · 11
498 · 15 · 8

~~498 · 18 · 1~~

489 · 15 · 6
145 · 6
1

١١١

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] גמכתם, יושב על נבפי מרומם, למר שלו' ולהורגם

בזאת יהפלל פתפלל, ונולו נומרי' אם פפלל, פוא אשר אמרנו

בצלו נמיפ, יכול יכול ונפי פיו יפיפ, ופוא ירש עולם שכולו

ארוך, יפי מפירו ברוך, [illegible]

אך לא יכולני לפגאמק לפניו לאזוני, עטרת ראשי ורוזני, איך

כתם מחכמי זורינו שתי פגורה שעטורים, ולעגם מגרים

פיזילים ופישיחים [illegible] לשאים ולים ינש ויקרב, על מנה

שיקרא רב, עובר אמנו בדבר פבל וישתפו בהם, ואנחנו

נהיה עוקצי' בהריסר מהיבגא, ואל שפוא יודע כל פגורה

כולם, בכולי תלמודא ואמי' בתי כלם, ופוא בגיכלא

ועזרתם, ופוא בכל פוראוהיו אזיל להוחרא, ומשתבח

בכולפו שירגא, ופוא עם פאת מדאורייגא, אשר מיקקי

אין מוקקי', ופתם בישעבת מגחזקי', וכולפו הני בנזיקין

וכל אחד בקרבו ישי' ארבי, יודעי' אם קתם ומכוני' ומדוד

בו, עד כי פאתן ופאחונם אשרפיו להאורוג, פישינוס

ופשליכוס בא' פבורוג, עד כי שעקשו פעינים ונקלקלו

פרורות ונעשיה פהורה כשני הורה, כלפתי'

תם נולו מעשיך אדוני מאד עמקו מחשבותיך, ימימיך מבני
אדם פולק מן בשמגותיך, מר ואפלוה קציעות כל בנדותיך,
פב לחכמה ולמדע, כפאן וכלכול ודדרע, אילנא רמי ונטע
נעמנים, למנלת על שושנים, ונפר יולא מעדן נעך, גלמידיך
כשהילו אדים סביב לשלחניך,

מגיד מראשית אחרית, הוא יתן עוז שם ושארית

ליקה גברי פברית ופתנאיל אשר נגברו ותנאו ופוכרתו בתגלו
בין שני פחלקיל פנסבגיל פ״ס פיקר ופנעלם כתל ראובן
בן יעקב פכפן תלג וחלקא ופבחור פנבון ופיקר כתל שמעון בר
אברפס תלג וחלק ב׳ ואמרו לנו עח״ת פוו עליני עגיל נאתשניל
ובשריל וקנו ממני בקניף נמור אנב סוגר ובתבו בכל לשון
של גבוה ופמוי כוח ואך תחמו ותנו לפיות בינגיבו ב״ב
לעגות גבוה ורמיה מחמה שרליני מרלון נמשני פטוב מכל אונס
וגוחק ופברח כל כל עיקר ירק בלב שלל ונמש חמלה וגעת לדולה
ומיושבת אנחנו מקניל גם לגם נא״ק בחלרני ואנ״ב ק״ס פ״נ
אנחנו מקניל מגבין ומשעבגין גם לגם וגם לגם כל ממון פון ורבוע
גאיה לנא תחוה שמיא נקניינא וגעתיגין אנן למקני נסמין נאיה
ואנבן גליה לפון אחריות
לפון אחריות גבולפון ופון ~~אחרין~~ אחראין וערבאין לאשור קיאוס
וקיול שטר גם לפתמרעא מנפון אמילו מלימא נעל כתמא.
מחי ומוהא חי ובה ובמנינו עח״ת נשבעו פחלקיל פ״נ
ואשר ולקיל גברי שטר גם מראשו ועד סומו מכל פמל
קמנו לכור ארלה מעתה ועד עולם וגם ילא ראשונה

זה הוא נופח כל השטרות לא שבכל השטרות
אין עושין מגיד מראשית לא מתחילם בפנינו עח"ם

250

א' מתחייב ומשתעבד כל ראובן בן יעקב פסקן ז"ו פ"ל
שבעת אשר נקבל למנינו בע"ם ובישועתו שביתו
ספבונה ופזנועה מרת קולמבה הקפל קינוטין מכל
שמוט ותכנס עמו לחומה כל כנת משה וישרט וכן כל
שמוט ז"ו פ"ל משתעבד ומתחייב כ"ל שבעת פ"ל
שאלו לאשה פבתולה פזנועה מרת קולמבה פ"ל ותתן
לה קינוטין ותכנס עמה לחומה כנת משה וישרט
ב' מתחייב ומתשתעבד

[illegible]

[illegible]

[illegible]

MTA KÖNYVTÁR

אוכלה

פרק כב

כל כך אחרונות ללמוד בלשון קצת קשה. ומיהו לפירוש הראשון
נמי קשה. דמשמע דמיירי בשני מיני בהמה. ואחר כך מפרש
בהדיא בשני מיני חיה. ועוד דלמה לי למיתני לן שני מינים
ושנים לאחרונות לן דמיירי בשני מיני חיה. ומיהו אפשר
דמיירי בשני מיני חיה. ומיהו אפשר דמיירי בשני מיני חיה
ומ

אות חי'

תורה זוכר ס' בשלח וזל קרוב ב' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת
מאי באמת כמה באוקמוה ע"ז אמת ליעקב כידע ויחלא שמא
קדישא כלקא אות ודא מולחנא לשמא קדישא ומאן לדע ויחלא שמא
קדישא אוקיס בשלמא יחלא כפיב ומי כשמך ישראל ניי א' באמת
ועל' אוקמוה כל כפן לוא ידע ויחל שמא קדישא כלקא אות לאו מולחניה
מולחנא כהא כלא בה ולא מולחנא שלאה ומולחנא ולאה ודעי לכוונא לבה ורעוניה
[illegible] דיקברכון שלאי ולאי כפיב כי נבאו ואמון מנ' ולא כל כאן ויחלא שמא
קדישא ולא אנכוון בה בלבא ובדעותא בלתילו בעין דיקברכון בה שלאי ולאי
כתיין ויה ושלותיה ובר שלא מכרני שליה לבא נקבה קרי שליה כי נבאו ואמון מנ'
ואמון מנ' מבשל מאי ואמון אלא כל איטן אנטין אנטין לחלכא נאמרין
בעומקא ובפר מאוכא כל אנון דלעין ויחלא שמא קדישא כלקא אות
מבקעין שכל אנון כתלי מאוכא ואנטין לחלכא אתחזיין ונפרין מנברכון
כלא שלאי ולאי כלין ברכאן אשנכתו בכולהו שלאין ובלין כניב ובי נבאו
ואמון מנ' מי בקש זאת מי לכם מאי קא מיירי אלא מאן לאני ויחלא שמא
[illegible] בא אפרן ל' בקלש כעין ל
דיזלוונון כתלא נרין אנון צלים ולכם בזוונא לא ברכעא בעין דיזלוונון כלא
שלייפו ואלין אקרון כמה לכפיב אשרי נבחר ותקרב ישכון חצריך
ואי איפו אנא ויחלא שמא קדישא ולא איכוון בה ברעותא לבאי בלתילו
קבה אחר מי בקש זאת מי לכם רמוס חצרי ודאי לא אשנכת בהו
ברכאן אלא לשריין בהו לנא ואשנכתא בכלא עכל

ויכוח שהיה בין הרמב"ן והראב"ד בנוגע לשאלה אם מותר לאדם לעשות מצוה בשביל שכר

ראיתי בשם הרב המגיד ז"ל שכתב בשם הרב המורה ז"ל שהיה מחלוקת בין הרב המורה ז"ל והרב ר' אברהם בן דוד ז"ל בענין זה, שהרב המורה ז"ל היה אומר שאין ראוי לעשות מצוה בשביל שכר, והרב ר' אברהם ז"ל היה אומר שראוי לעשות מצוה בשביל שכר, ושהוא ז"ל היה מביא ראיה לדבריו מן הכתוב שאומר [ישעיה נח, ח] "אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח וגו'", ומן הכתוב שאומר [שם ס, כא] "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ", ומן הכתוב שאומר [שם נב, יב] "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון", ומן הכתוב שאומר [שם נח, ח] "והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך", ומן הכתוב שאומר [שם ס, יז] "תחת הנחושת אביא זהב ותחת הברזל אביא כסף", ומן הכתוב שאומר [שם נב, ג] "כי כה אמר ה' חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו", ומן הכתוב שאומר [שם נח, יד] "אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר", ומן הכתוב שאומר [שם ס, יט] "לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם ולנגה הירח לא יאיר לך כי אם יהיה לך ה' לאור עולם ואלהיך לתפארתך", ומן הכתוב שאומר [שם נב, ה] "ומלו ילליו נאם ה' תמיד כל היום מנאץ שמי", ומן הכתוב שאומר [שם ס, כא] "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר", ומן הכתוב שאומר [שם נב, יב] "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון כי הולך לפניכם ה' ומאספכם אלהי ישראל

Surrogaz.i d'Ufficio prestato dalli Bidelli
per conto degli infrascritti

Sig

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

258

252

ואם יש לו בן אחד או יותר מבן אחד
שהוא מגיע לגיל מצוות אחר שנת
שלמה לפטירת אביו, הבן הבכור
נוטל פי שנים מכל אחד מאחיו.
הבן הבכור נוטל פי שנים מכל
אחד מאחיו, הן בירושת אביו
הן בירושת אמו, הן בירושת
אחיו הבכור.

a qui effetto ho incominciato ne

[illegible]

161

a guisa de pensar su loco
risplendo

E sian oggetti

263

1815 li 6 d

Sig. Di aquirgo — 1 : 12

[illegible]

Calada Cera — : 19

Colo — 1 : 6

Cera — : 12

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Valentino Delguardo Cera — 11

[illegible]

[illegible]

9 d

Cera dorna Dologio Cera — 1 : 5

Colacione — : 9

Cera — : 11

Cera — : 14

4 : 2

[illegible]

Sig.r mio Car.mo

Adì 26 Ag.to 76 Finale,

265

È capitato il S.r Lad.a in Salicabella, credo che s'abbocherà meco sull'affare del קקן, e saprò benios.o ringraziarlo [illegible], Lei è ringraziata dal med.o [illegible] e ha me altresì che La ricev.e in fretta

D.r S.r mio Car.mo

Aff.o Ser.re
[illegible]

45
32
90
135
1440
1560
3000

1560

120
13
360
120
1560

[illegible]

166

1 " Livorno
2 " Firenze
3 " Venezia
4 " Roma
5 ancona
6 Ferrara
7 " Reggio
8 " Modena
9 Trieste
10 " Carpentras
11 " Marsiglia
12 " Parigi
13 Bajona
14 mayens mayens
15 Tunise
16 Salonichi
17 Jerusaleme
18 Costantanippoli
19 mets 1. Lorena
20 Barlin
21 amsterdam
* 22 Padova

Bordò
Hamburg

" 23 mantova
" 24 " verona
25 Siena
26 Lugo

* 27 Praga in Boemia
* 28 Francfort
* 29 Breslavia in Prussia
* 30 Buda o sia offen in ongheria
* 31 Cracovia in Polonja
* 32 Prostnis in moravia
* 33 Posna in Polonia

Mayonza Germania

milano
per
viena
~~per~~ a Posna in ongheria

Sig.r Smio Cav.mo

Adì 26 Sept.re 76 Finale

265

Capitato il S. Fab.co in Salicabella, credo che s'abbocherà meco
tutt'affare del pp.o e sapro benis.o benignamente
Lei è impradiata dal med.o Sig.r e ca' mi altresì che la
Rid.o in Spretta

D. V. Smio Cav.mo

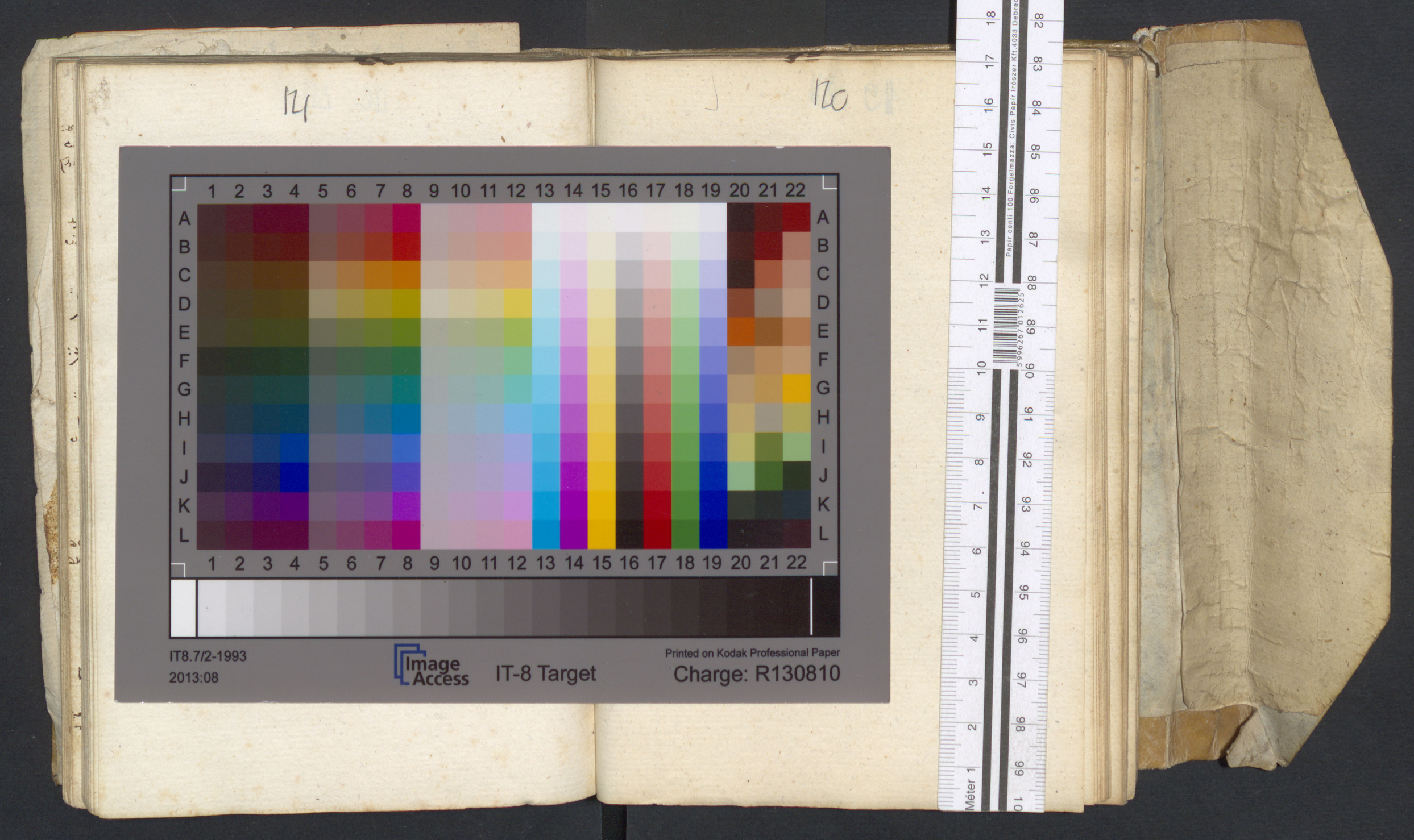
IT8.7/2-1993
2013:08
Image Access
IT-8 Target
Printed on Kodak Professional Paper
Charge: R130810
Papír cenil 100 Forgalmazza: Civis Papír Irószer Kft. 4033 Debrecen
Méter

A
469
II